

Popularnonaukowe streszczenie projektu.

W XVII i XVIII wieku włoskie słowo *pasticcio* (pasztet, przekładaniec) odnosiło się do kuchni, a dokładnie do arystokratycznej *haute cuisine*. *Pasticcio* oznaczało danie przygotowane z najlepszych składników, z których powstawała potrawa o spektakularnym kształcie, np. serca, orła, gwiazdy itp. Taki kulinarny rarytas, prawdziwy popis szefa kuchni, serwowano potem podczas arystokratycznych bankietów i uczt. Z kuchni termin *pasticcio* przewędrował do muzyki operowej. Miało to miejsce ok. 1725 we Florencji, kiedy to niemiecki muzyk Johann Joachim Quantz, użył go po raz pierwszy dla określenia opery, złożonej z arii i recytatywów różnych kompozytorów (tak jak kulinarne *pasticcio* tworzone z wybornych składników). Taka praktyka znana była jednak we Włoszech już wcześniej, ale rozpowszechniła się w latach 30-tych kolejnego stulecia i z powodzeniem trwała przez cały wiek XVIII.

Z punktu widzenia późniejszego rozumienia dzieła muzycznego, jego oryginalności, koherentności i procesu twórczego, *pasticcio* postrzegane jest jako gorsze, charakteryzujące się mniejszą wartością artystyczną od tego, które stworzył jeden kompozytor. Jednak w XVIII wieku publiczność traktowała *pasticcia* na równi z nowymi operami będącymi wytworem jednego muzyka, co więcej, nierzadko uważała, że są one lepsze, ponieważ składały się z najbardziej lubianych, cenionych, wyczekiwanych przez melomanów numerów muzycznych. *Pasticcio* to zatem opera poważna (*opera seria*) lub komiczna (*opera buffa*) powstała z różnych utworów wielu kompozytorów lub w oparciu o różne źródła, zaadaptowana do nowego lub już istniejącego libretta. W XVIII wieku najczęściej wykorzystywano w tym celu libretta Pietra Metastasia lub Carla Goldoniego. Warto też zauważyć, że wielu wybitnych kompozytorów jak Händel, Vivaldi, Hasse, Gluck czy Haydn bez żadnych uprzedzeń tworzyło znakomite dzieła w tym gatunku.

Projekt polsko-niemieckiej grupy obejmuje kilka projektów indywidualnych: *Pasticcia Nicola Porpory* lub z jego muzyką; 2. *Autopasticcia* Johanna Adolpha Hassego wykonane w Dreźnie i Warszawie; 3. *Venceslao*, *dramma per musica* na temat polski i jego *pasticcia*; 4. Dwa *pasticcia* Georga Fridricha Händla i wędrowną trupę operową Mingottiego czyli *Didone abbandonata* w Londynie i Hamburgu; 5. Tradycje i sieć operowych *pasticciów*: przykład Georga Philippa Telemanna 6. Edycje i baza danych.

W ramach projektu chcielibyśmy skoncentrować się na trzech głównych aspektach dotyczących *pasticciów* powstałych i prezentowanych w ośrodkach północnej Europy: 1) mobilności „pośredników” i muzycznego materiału - powstanie *pasticciów* było związane z migracją muzycznych i literackich źródeł za pośrednictwem śpiewaków operowych, kompozytorów, trup teatralnych, impresariów i patronów; 2) wartościami estetycznymi – rozważania na temat opery będącej dziełem wielu twórców, powstałej na bazie częściowo istniejącego już materiału *versus* oryginalność i autorska integralność dzieła; 3) ponowne przyjrzenie się koncepcji „dzieła muzycznego” jako takiego – próba dekonstrukcji dominującego w muzykologii postrzegania *pasticciów* jako dzieła niedoskonałego, gorszego, taniego „recyclingu” muzycznych kompozycji. Takie widzenie stoi w opozycji do obserwacji i opinii XVIII -wiecznych widzów i twórców życia operowego w całej Europie; 4. materia źródeł – studia nad jakością źródeł związanych z wykonaniem *pasticciów*, ich pochodzeniem i transferem.

Celem projektu jest także przygotowanie edycji online dwóch *pasticciów* wybranych spośród projektów indywidualnych i stworzenie bazy danych, która łączyłaby w sobie informacje na temat wspomnianych powyżej aspektów *pasticciów* i równocześnie oferowałaby kontekst dla interesującej nas grup źródeł (m.in. *Didone abbandonata*, *Artaserse*, *Venceslao*, *Il Siroe*). Baza danych będzie połączona z edytowanymi partyturami, pokazując relacje pomiędzy muzycznym tekstem i hasłami opracowywanymi w ramach projektów indywidualnych. Zaplanowano także organizację koncertu prezentującego wybrane *pasticcio*, aby w ten sposób dać współczesnej publiczności próbkę kompozycji „wypełnionej ulubionymi ariami” (powołując się na słowa Horace Walpole z jego listu do Horaca Manna z 1 listopada 1742 roku).